ދިވެހި ލިޔުންތެރިކަމުގައި ހުންނަ އިބާރާތްތައް އަނގަބަހުގެ އިބާރާތަށް ބަދަލުކުރުން

ލިޔުމުގެ އިބާރާތް	އަނގަބަހުގެ އިބާރާތް
އަންނާށެވެ!	އާދޭ! (އަމުރުގެ ސިފަ)
އާދެއެވެ.	އާދޭ. (ވާކަން)
ދަންނަވައްޓެވެ!	ދަންނާތި !
ބުންޏެވެ!	ބުނި!
ހިނގައްޖެއެވެ.	ހިނގައްޖެ.
ފެންނާކަށް ނެތެވެ.	ފެންނާކަށް ނެތް.
ބަހައްޓައިފައި ހުއްޓެވެ.	ބަހައްޓައިފައި ހުރި.
އެ އަންނަނީ ހަސަނެވެ.	އެ އަންނަނީ ހަސަން.

މި މިސާލުތަކަށް ބަލާއިރު، "އެވެ" މި އަކުރުގެ "އ" އުނިކުރާ ހާލަތްތަކުގައި އަންނަކަން ފާހަގަކުރެއްވުން އެވެ. އެއީ އަކުރު ބަދަލުވާ އުސޫލުން އަންނަ ނުވަތަ ގެންނަ ބަދަލެކެވެ. އެ އުސޫލާ ބެހޭ ގޮތުން ވާހަކަދައްކާލުމަކީ އަޅުގަނޑުގެ މިއަދުގެ މަޤްޞަދެއް ނޫނެވެ. އަޅުގަނޑު މި މަސައްކަތްކޮށްލަނީ ދިވެހި އިބާރާތްތަކުގައި ލިޔުމުން ހުންނަ ޝަކުލުތައް، އަނގަބަހުގެ ޝަކުލުތަކަށް ބަދަލުކުރާއިރު އަންނަ (ނުވަތަ ގެންނަންޖެހޭ) ބަދަލާ ބެހޭ ގޮތުން ވާހަކަދައްކައިލުމަށެވެ. ދެވަނަ ރާއްޖޭގައި (އަދި ގިނަ ޒަމާނުތަކުގައި) ޤާއިމު ގޮތެއްގައި ހުކުރުނަމާދުގައި އިމާމާ ޚުތުބާދެއްވަނީ ލިޔެފައި އޮންނަ "އެއްޗެއް" ވިދާޅުވެވޭނެއެވެ. ލިޔެފައި އޮންނަ ޚުތުބާއެއް ވިދާޅުވެވޭނެއެވެ. ހުކުރު ޚުތުބާ ދިނުމުގެ ބަދަލުގައި ދިވެހިން "ޚުތުބާ ކިޔުން" އެހެންވެގެންކަމަށް ވެދާނެއެވެ. އިމާމުވެ ހުކުރުނަމާދާއި ޢީދު ނަމާދު އިމާމުވުމުގެ 2 ވަނަ ދަރަޖައާއި 3 ވަނަ ދަރަޖައިގެ ހުއްދަ އޮންނަ އިމާމުން ޚުތުބާ ދެއްވަނީ ލިޔެފައިއޮންނަ ޚުތުބާއެއް ވިދާޅުވެވޭނެއެވެ. އަމިއްލަޔަށް ޚުތުބާ ދެއްވުމަށް 1 ވަނަ ދަރަޖައިގެ ހުއްދަ އޮންނަ އިމާމުން އެކަންޏެވެ.

ލިޔެފައި އޮންނަ އެއްޗެއް ވިދާޅުވިކަމަށް ވިޔަސް މިހާރުކަން އަދިވެސް ގިނަ އިމާމުން ޚުތުބާ ދެއްވަނީ އެވެ. އާދޭ! އަނގަބަހުން ދެއްވާ ތަޤްރީރެއް ގޮތަކަށިންނެވެ. މިއީ އެކަމަށް އަދި ތަރައްޤީއެއް ކަމަށް ބެލެވެއެވެ. ނަމަވެސް ލިޔުމުން ހުންނަ ބަޔެއް އިބާރާތް އަނގަބަހުގެ އިބާރާތަށް ބަދަލުކުރައްވާއިރު ބަޔެއް އިބާރާތްތަކުގެ ދަރަޖަ ބަދަލުކުރައްވާތީ އެބަ ފެނެއެވެ. އެއީ ރަނގަޅު ބަދަލެއް ނޫނެވެ. އެހެނީ ޤާއިމު ގޮތެއްގައި ޚުތުބާގެ އިބާރާތްތައް ހުންނަނީ ޤާއިމު އާދައިގެ ބަހުރުވައިން ކަމަށްވާތީ އެވެ. އެހެންވީމާ ލިޔުމުގައި ހުންނަ އާދައިގެ ބަހުރުވައިގެ އިބާރާތް އަނގަބަހުގެ އިބާރާތަށް ބަދަލުކުރިޔަސް ދަރަޖަ ބަދަލުވެގެންނުވާނެކަމަށް ނުޖެހޭ އެވެ. ވީމާ މިއީ އިސްލާހުކުރަންޖެހޭ ކަމެއްކަމުގައި ދެކެމެވެ. މިސާލަކަށް: "ތިޔަބައި މީހުން މާތް الله އަށް ތަޤްވާވެރިވާށެވެ!" މި އިބާރާތް އަނގަބަހުގެ އިބާރާތަކަށް ބަދަލުކޮށްފިނަމަ އަންނަންޖެހޭނީ އަމުރުގެ ސިފައިން "ތިޔަބައިމީހުން މާތް اللهއަށް ތަޤްވާވެރިވޭ!" މިގޮތައިންނެވެ. ނަމަވެސް މި ފަދަކަން

އައިސް ބަހެއް އިމާމުން ކުރިން ދެންނެވި ޢިބާރާތް "ތިޔަބައިމީހުން މާތް ﷲ އަށް ތަޤުވާވެރިވެލައްވާ!" މި ގޮތަށް ބަދަލުކުރައްވައިގެން ވިދާޅުވާއިރު އެބަހިވެއެވެ. އޭރުން އަވާ ގޮތަކީ ޖުމުލައިގެ އެއްބައިގެ ދަރަޖަ ބަދަލުކުރެވުނީ އެވެ. މާތް ދަރަޖައަށް ބަދަލުވަނީ އެވެ. އެއްބަހަކާ މުޚާޠަބުކޮށް ވާހަކަދައްކާއިރު އެކި ޖުމުލަ ނުވަތަ ޖުމުލައިގެ އެކި ޢުނޞުރުތައް ނުވަތަ އެކި ބައިތައް ދަރަޖަތައް ބަދަލުކުރުމަކީ އަދަބީ ގޮތުން "މަނާ"ކަމެކެވެ.

"ތިޔަބައިމީހުން" ގެ މާތް ގޮތަކީ "ތިޔަ ބޭކަލުން"ނެވެ. އެންމެ މާތް ގޮތަކީ "ތިޔަ ބޭފުޅުން"ނެވެ. ޖުމުލައިގެ ކްރިޔާގައި "ތިޔަބައިމީހުން" އޮންނަ ހާލަތް ވާނަމަ "ތަޤުވާވެރިވާށެވެ!" މި އަދަބު އަނގަބަހުގެ ޢިބާރާތަށް ބަދަލުކުރާނަމަ އޮންނަނީ "ތަޤުވާވެރިވޭ!" މިހެންނެވެ. "ތަޤުވާވެރިވެލައްވާ!" މި ޢިބާރާތް ލިޔުމުން އޮންނަ "ތަޤުވާވެރިވެލައްވާށެވެ!" މިޢިބާރާތް އަނގަބަހުގެ ޢިބާރާތަކަށް ބަދަލުކުރިޔަސް އޮންނަ ގޮތެވެ.

ލިޔުމުގައި ހުންނަ ދިވެހި ޚުޠުބާތަކުގެ ބަހުން ޢިބާރާތްތައް އަނގަބަހަށް ބަދަލުވާ ގޮތުގެ ބައެއް މިސާލުތައް ހުށަހަޅައިލަމެވެ.

ލިޔުމުގައި އޮންނަ ޚުޠުބާގައި ހުންނަ ޢިބާރާތް	އަނގަބަހުގެ ޢިބާރާތަށް ބަދަލުކުރާނެ ގޮތް
ވަސިއްޔަތްކުރަމެވެ.	ވަސިއްޔަތްކުރަން.
ހަމްދުކުރަމެވެ.	ހަމްދުކުރަން.
ތަޤުވާވެރިވާށެވެ!	ތަޤުވާވެރިވޭ!
މާތް ﷲ އަށް ހަމްދާއި ޝުކުރު ކުރަމެވެ.	މާތް ﷲ އަށް ހަމްދާއި ޝުކުރު ކުރި!
ރަޙުމަތްލައްވާށިއެވެ!	ރަޙުމަތްލައްވާށި!
ފާފަފުއްސަވާދޭވެ!	ފާފަފުއްސަވާދޭ!
ސަލަވާތްލައްވުން އެދި ދުޢާކުރަމާށެވެ!	ސަލަވާތްލައްވުން އެދި ދުޢާކުރޭ!
ބަރަކާތްލައްވުން އެދި ދުޢާކުރަމެވެ.	ބަރަކާތްލައްވުން އެދި ދުޢާކުރަން.
އަޒުންނޭވެ!	އަޒުންނޭ!

މިއީ ޚުޠުބާ ސިޔާސަތުގައި ފާޅުކޮށްލި އިޖްތިމާޢީ ހިދުމަތް ކަމަށް ގަބޫލުކުރައްވައިދޭ ނަމަ ހާސް ޝުކުރެވެ.
އުނިކަމެއް ހުރިނަމަ ފާހަގަކުރުން މަރުޙަބާ. ވަރަށް ބޮޑަށް ޝުކުރިއްޔާއެވެ!